

Endringsforslag til regler for jaktprøver for drivende hunder tilsluttet NHKF med gyldighetsperiode 01.07.2019 – 30.06.2023, som ved NHKFs RS 2023 ble bestemt forlenget frem til 30.06.24.

Endringsforslaget inneholder de aller fleste av endringene som NHKFs regelkomite presenterte i sitt fremlagte endringsforslag under ekstraordinært RS 12. desember 2023. Det er justert og flyttet noe tekst uten at dette utgjør noen endring av regelverket som sådan. Egenskapsbedømmelsen er den samme som i dagens regelverk med unntak av pkt. 4a som vi mener skal poengsettes og telle med i bedømmelsen dersom fotarbeidet ikke har ført til uttak/los i løpet av prøvetiden

Forslaget inneholder ny prøvetype Åpen EP og DM for småhunder og endringer i bruk av peil.

Alle utførte endringer er i rødt.

4. REGLER FOR JAKTPRØVER

Følgende gjelder for jaktprøver for drivende hunder tilsluttet NHKF:

Krav for deltakelse:

- Være fylt 15 måneder, senest på prøvedagen.
- Være premiært på utstilling, dvs. minimum sufficient.
- **Være registrert i NKK eller samarbeidende klubb tilsluttet FCI, og ID-merket.**
- Ikke på prøve (inkl. RR-prøve) i samme sesong blitt tildelt:
 1. G for bufe jag
 2. G to ganger for andre feil
 3. T to ganger
- **Småhund med boghøyde over 41cm kan ikke prøves på rådyr og hjort**
- **Tispe med løpetid kan ikke delta på prøve (Startkontingent refunderes ved fremleggelse av veterinærattest).**

Prøvehunden skal føres av -1- én person (føreren). Eventuelle andre medfølgende personer skal betraktes som tilskuere og kan ikke delta i føringen av hunden, f.eks. ved oppsøking/peiling, innkalling/kobling, osv. **Dommer og aspirant kan være behjelpelig med å koble hunden.**

Prøvedeltaker må godta at hans hund eventuelt blir tildelt elev/aspirant.

Jaktprøver skal kun gjennomføres dersom vær- og føreforhold ikke er til fare for hundens eller losdyrets helse. Hunden skal kunne bevege seg i terrenget med tilnærmet normalt god fremdrift og med naturlige bevegelser. På terminfestede prøver bør prøveledelsen avlyse prøven på kort varsel ved temperatur under -15 grader, ved ekstremt snøfall eller andre ekstreme værforhold.

Dommer/hundeeier (ref. konkurransedyr forskriften §10) kan ta avgjørelse på å avslutte prøven spesifikt for en hund. Dommer skal konferere med dyrevelferdskontrollør, prøveleder eller NKK-rep før beslutning tas. Ved avslutning av prøven for ovennevnte årsak tildeles hunden U og startkontingenten skal refunderes

5.0 ULIKE PRØVETyper

5.1 ÅPEN PRØVE (ÅP)

En-dags prøve avholdt innen en tidsperiode (ÅP separat) eller fast dato (ÅP samlet) som er forhåndsbestemt.

Ved ÅP separat skal den personen prøveledelsen har bemyndiget oppgaven til godkjenne/tildele dommer og terreng før prøvestart, og sende/levere prøve-dokumentene til dommeren. Prøvedagen avtales mellom hundeeier/-fører og dommer. Dommeren skal

levere/sende jaktprøveprotokoll og skogsprotokoll tilbake senest 3 dager etter prøvedagen (se 1.3.3). Ved ÅP separat og RR-prøve sammenkalles kollegiet til møte senest to uker etter prøveperiodens slutt.

På ÅP separat kan det i konkurransesammenheng holdes prøve for flere hunder samme dag(er), f.eks. klubbmesterskap, klubbkamper o.l. Prøvens leder og NKKs representant må da være til stede. Arrangøren bestemmer selv etter hvilke regler hundene skal rangeres.

5.2 SMÅHUNDPRØVE (SP)

En-dags prøve (ett ref.nr. og én start per hund) for beagle/drever hvor prøvedag og -sted for den enkelte hund er forhåndsbestemt. Prøven kan eventuelt holdes over flere dager, maksimalt 7 dager. Hvis prøven går over flere dager, skal dommermøte avholdes samlet, men senest to dager etter siste prøvedag. Arrangør kan selv bestemme regler for rangering. **For å delta på SP må norskeide hunder ha oppnådd minst 1x1.premie ÅP i Norge.**

5.3 ELITEPRØVE (EP)

Forhåndsbestemt to-dagers prøve på losdyr hare for støvere som har oppnådd minst 2x1. premie ÅP på losdyr hare i Norge. **Tellende resultater for deltakelse i EP skal for norskeide hunder være oppnådd i Norge og for forskjellige dommere. Har en norskeid hund derimot tilegnet seg et utenlandsk jakt-championat som er godkjent og registrert i respektive kennelklubb, er den kvalifisert til EP uten krav om to ganger 1. ÅP på hare i Norge. Hver hund skal prøves to påfølgende dager.**

På EP som arrangeres som konkurranse (DM, NM, rasemesterskap, klubbkonkurranser eller andre "kamper" som er angitt i terminlista), kan også hunder med kun én 1. premie ÅP på hare delta. Med unntak av DM og NM hvor rangering skjer som angitt i pkt. 11.2, kan arrangør av spesielle «kamper» selv bestemme regler for rangering. Oppnådd premiepoeng tilsvarende 1. premie ÅP en av dagene under EP i konkurranse, teller som en ordinær ÅP **når det gjelder** kvalifisering til EP (2 X 1 ÅP på hare). På alle eliteprøver vil oppnådd premiepoeng tilsvarende 1. ÅP en av dagene kunne telle som barmarks-premiering i forbindelse med søknad om NJ(D)CH.

Bedømmelsen den enkelte dag under eliteprøve skjer som på ÅP. Det er totalt oppnådde premiepoeng etter begge prøvedager som avgjør EP- premien. Premie kravene er som følger:

1. premie EP: 321 til 400 premiepoeng
2. premie EP: 261 til 320 premiepoeng
3. premie EP: 195 til 260 premiepoeng

For å tildeles EP-premie må hunden arbeide løs minst 5 timer begge prøvedager. For å oppnå 1. premie i EP må hunden minst ha oppnådd kravene til 1. premie i ÅP en av dagene ($120 + 55 = 175$ premiepoeng).

Dersom hunden tildeles G, T, eller A, kan den ikke starte andre dag. Ved tildeling av **U** dag 1 tillates hund og starte dag 2. Hund som tildeles T, A eller **U** dag to, beholder oppnådde resultat fra første dag.

Uansett når tildeling av G skjer under en EP, blir hunden ikke tildelt poeng på prøven. Hunden mister sine premiepoeng fra første dag, dersom tildeling av G skjer andre prøvedag. **På EP kan fører velge å ikke starte andre dag, og under dag to føres dette som «IS» (ikke startet) i jaktprøveprotokollen/DogWeb Arra.**

Dersom en hund jager til revepremiering skal denne stambokføres dersom en harepremiering ikke oppnås i løpet av prøvedagen. Når stambokført revepremiering

skjer dag en, er fortsatt hunden startberettiget dag to. Da kan hunden oppnå premiering på hare eller rev. Ved revepremiering kan ikke elitepremie oppnås.

Elite prøver er også åpen for utenlandskeide J(D)CH.

Eliteprøver støvere kan gjennomføres på tre alternative måter:

Samlet EP: Ved samlet EP samles dommerkollegiet til møte før første prøvedag hvis det vurderes nødvendig, men alltid etter hver prøvedags slutt.

Spredt EP: Klubben kan arrangere prøven i forskjellige områder. Det skal da være en kontaktmann i hvert område. Denne skal fylle kravene til NKK repr. eller prøveleder (se pkt. 2.1 og 3.1). Spredt EP kan arrangeres over maksimalt fire dager. Arrangør kan ikke delegere deler av prøven til en annen klubb. Kontaktmenn, prøveleder og NKK-representant må være medlem i arrangørklubben.

Prøveleder, NKK- repr. og kontaktmann i hvert område trekker dommere til hundene og fordeler disse på prøveterrengene for dagene. Gjennomgang av bedømming etter hver prøvedag gjennomføres av kontaktmann sammen med dommere på dagen i hvert enkelt område. Dommermøte for hele prøven holdes senest to dager etter siste prøvedag. Da skal dommerkollegiet samles.

Åpen EP:

Er en prøve kun for hunder som har oppnådd 2 X 1. ÅP hare og mangler 1. EP.

Prøven kan arrangeres i tidsperiode som beskrevet i regelverkets *6.2 tidsperiode for gjennomføring av prøver.*

Påmelding skal være elektronisk og påmeldingsfristen er minimum 7 dager før prøvedato og skal være avholdt senest **21** dager etter påmeldingsdato. Prøveleder og NKK representant fordeler dommere til hunder og fordeler disse til prøveterrengene. Dommer oversender kopi av utfylt skogsprotokoll til prøveleder senest 3 dager etter endt prøvedag. Dommermøtet for hele prøven skal være avholdt senest 14 dager etter siste prøvedag i perioden. Periodene defineres slik 01.01-28/29.02(15.03) og 10.09-23.12.

Fungerende dommer kan starte egen hund /føre hund i prøveperioden.

Prøven er åpen for utenlandske J(D)CH

5.4 INTERNASJONAL PRØVE

Internasjonal jaktprøve SP - CACIT

Internasjonal prøve for drivende hunder arrangeres i overensstemmelse med de gjeldende FCI- regler og det regelverk som gjelder for småhundprøver (SP) for beagle og drever.

Internasjonal prøve - CACIT

Internasjonal prøve for drivende hunder arrangeres i overensstemmelse med de gjeldende FCI- regler og det regelverk som gjelder for eliteprøver (EP) støvere.

Regler for utdeling av CACIT

Om FCIs regler ikke foreskriver noe annet, så skal minimum 10 hunder være påmeldt for at CACIT skal kunne utdeles, men dette er uten hensyn til hvor mange i den enkelte rase som deltar. CACIT og reserve-CACIT gis til beste hund respektive nest beste hund i hver rase forutsatt at 1. premie SP/EP er oppnådd.

Om to hunder tildeles lik poengsum gjelder rangeringsreglene som under DM/NM.

5.5 RÅDYRRENHETSPRØVE (RR)

Prøving

Prøven kan enten gjennomføres som en særskilt RR-prøve eller når anledningen byr seg på en vanlig jaktprøve. Den tid som medgår til RR-prøve mister hunden som prøvetid dersom det gjøres på en vanlig jaktprøve. Prøven gjennomføres som beskrevet under, uavhengig av om den tas på ordinær

prøve eller særskilt RR-prøve.

For å kunne delta på RR-prøve skal hunden være fylt 15 måneder. Hunden skal arbeide løs i terrenget i minst 30 minutter. Hunden skal komme i kontakt med strengen av sett rådyr snarest, og senest innen 10 minutter. Dommeren må forvise seg om at hunden har vært i kontakt med rådyr uten å være under eiers/førers kommando.

Godkjennes ikke hunden stilles det ikke krav til tidsbegrensning for når hunden kan starte på ny RR-prøve.

Bedømmelse

Ikke godkjent

Dommer skal ikke godkjenne hund som/hvis:

- er utrent, i dårlig kondisjon eller utslitt av tidligere jakt
 - ikke frivillig slår ut, eller som nekter å slå ut
 - følger rådyrstrengen og avgir støt
 - viser interesse og følger rådyrstrengen, selv uten å avgi støt
 - viser interesse for annet klovvilt
 - forsvinner fra prøveområdet
 - fører påvirker og forstyrrer
 - det oppstår uforutsette hendelser som innvirker på hundens oppførsel
- Graverende feil (G)
- Tildeles hund som jager rådyr lengre tid enn tillatt for sin alder, d.v.s.:
- for hunder under 24 måneder, mer enn 20 minutter.
 - for hunder over 24 måneder, mer enn 10 minutter.

Omprøve

Hund tildeles omprøve når:

- dommer ikke har sett rådyr.
- hunden umiddelbart kommer i kontakt med fersk hare- eller revefot som gjør det umulig å bedømme hundens interesse for rådyr.
- prøven forstyrres på annen måte, f.eks. av fremmed hund.

Bestått

Innstilling til bestått rådyrrenhetsprøve gis hund som ved kontakt med rådyr, som er sett mindre enn 10 minutter tidligere, ikke viser noen interesse for å følge etter dette i løpet av de 30 minutter den jobber løs i terrenget. Endelig prøveresultat avgjøres av dommerkollegiet.

6. GJENNOMFØRING AV PRØVEN

6.1 GENERELT FOR ALLE PRØVETYPEN (UNNTATT RR-PRØVE)

Prøvetiden skal være fleksibel innen tidsrammen 5 til 8 timer, men arrangøren kan begrense prøvetiden innenfor denne tidsrammen. Når en hund har nok lostid til 1. premie, skal det beordres kobling. Gjenstår det da prøvetid skal hunden forflyttes tilstrekkelig for å unngå jag på samme losdyr. Deretter slippes hunden i ny terrengdel.

Prøven skal så langt som mulig foregå som en vanlig jaktdag og gjennomføres på dagtid i dagslys. Med dagslys menes det lyset som er på dagtid på aktuelt sted og årstid. Nord i landet vil lysforholdene gjøre at en ikke kan gjennomføre prøver på 7-8 timer i den mørkeste delen av sesongen.

Med hundeførers samtykke kan dommer avslutte prøven etter 5 timer. Hunden skal under hele prøvetiden arbeide selvstendig og uten unødige forstyrrelser. Avsluttes prøven uten at hunden har arbeidet løs i prøveterreng i minst 5 timer, skal den tildeles T.

Prøvedagen kan avsluttes av dommer/hundeeier før 5 timer er gått pga uforsvarlig vær/og eller føreforhold, hunden skal da tildeles U

Dersom en hund rammes av en akutt skade under prøvedagen, skal den tildeles A. En hund som tildeles T eller A skal ikke tildeles lospoeng eller egenskapspoeng, og kan følgelig ikke oppnå premie.

6.2 TIDSPERIODE FOR AVHOLDELSE AV PRØVER

Jaktprøve regnes verken juridisk eller praktisk sett som jakt. Prøver kan avholdes i tids- rommet fra 1. september og til ordinær jakttid på viltsorten hundene prøves på, opphører (prøvesesong). RR-prøver kan avholdes fra 1. september til og med utgangen av februar. Fra 24. desember til og med 31. desember skal det ikke avholdes prøver. Det kan heller ikke avholdes jaktprøver i perioder med ordinær eller ekstraordinær båndtvang, med mindre det er gitt dispensasjon.

6.3 PRØVETERRENG

Uansett prøvetype har prøveleder/prøvekomité ansvaret for at prøveterrenget er et vanlig jaktterreng, med normal villtetthet. Øyer som er så små at viltets bevegelsesmulighet begrenses kan ikke benyttes. Inngjerdede områder kan ikke benyttes. Med normal villtetthet menes den tetthet det vanligvis er av aktuelle viltslag i utmarksområder på stedet. Under *mark* i prøveprotokollene skal det noteres barmark når minst 2/3 av arealet der hunden prøves er på barmark.

Hundeeier/-fører kan eventuelt selv skaffe prøveterreng som forhånds-godkjennes av prøveledelsen eller den prøveledelsen har bemyndiget oppgaven til.

6.4 LOSDYR OG BEGRENSNINGER

Støvere kan premieres på losdyrene hare og rev. Beagle/drever kan premieres på losdyrene hare, rev, rådyr og hjort. Hjorteloser bedømmes likt med rådyrloser, men dersom en hjortelos går over i stålos (SLH), gis det lospoeng også for dette **inntil 20 minutter**. Varer stålosen i mer enn 20 minutter, skal dommeren gjøre et forsiktig forsøk på å støkke. **Tildeles kun en gang.**

Arrangøren kan, når tungtveiende lokale hensyn krever det, begrense viltartene som hunden kan prøves på. Begrensning skal skje når dette er hjemlet i lov eller forskrift. Arrangøren plikter så langt det er mulig å gi opplysninger om begrensninger når det søkes om avholdelse av prøve, og når det kunngjøres. Evt. krav om sau/rådyrrenhet skal opplyses i terminlisten.

På prøver med begrensning av losdyr (hare-/reveprøver) som holdes innen lovlig prøve- periode for rådyr/hjort kan beagle/drever ikke tildeles G (graverende feil) for jag av disse. Hunden kobles og slippes i nytt terrengavsnitt.

Utenom lovlig prøveperiode for rådyr/hjort skal beagle/drever uansett alder tildeles 0 premie og 0 poeng i alle momenter ved jag av disse ut over lovlig maksimumstid på 30 minutter. Hunden skal kobles, og prøven avsluttes umiddelbart. Hunden mister da eventuelt tidligere oppnådd premiering på hare/rev samme dag dersom denne maksimumsgrensen overskrides. **Småhund med bog høyde over 41 cm kan ikke prøves på rådyr og hjort, og skal ved jag av disse, inkl. villsvin tildeles G i hele prøveperioden.**

6.5 DOMMERKOLLEGIET

For alle prøvetyper består dommerkollegiet av prøvelederen, NKKs representant og prøvens fungerende dommere, disse skal sammen med dommerelever og -aspiranter med fungerende dommer delta ved fysisk tilstedeværelse på dommermøtene. Det skal tilrettelegges for digitalt overført dommermøter, dommere som ønsker å benytte seg av dette skal melde fra til prøveleder minst 5 dager i forkant slik at nødvendige digitale kanaler kan opprettes. Ved digitalt oppmøte skal alle prøvepapirer være levert til prøveledelsen før dommermøte avholdes. Dommerkollegiet samlet i dommermøte fastsetter den enkelte hunds premiering på grunnlag av dommerens redegjørelse og innstilling. Dommerkollegiet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede ved fysisk eller digitalt oppmøte. Dersom dyrevernskontrollør er en annen en prøveleder, skal denne være tilgjengelig for dommerkollegiet. Personer utenom disse kan ved behov og med dommerkollegiets samtykke være til stede i møtet.

6.6 ELEVER OG ASPIRANTER

Prøveleder bestemmer i samråd med NKKs representant hvilke dommere som skal ha med seg elev og aspirant. Hvis mulig skal aspiranter gå med hund som tidligere er premiært på jaktprøve.

7.0 Bedømmelse og premiering

7.1 Innledende bestemmelser

Ved alle prøvetyper skjer bedømmelsen av én dommer for hver hund. Ved to-dagers prøve kan verken samme dommer eller prøveterrang benyttes til samme hund begge dager. Når det gjelder observasjoner kan dommeren støtte seg til elev og aspirant som går med prøvehunden og ingen andre.

Hundefører bestemmer selv hvilket losdyr hunden helst skal prøves på. Det kan bare stambokføres én premiering pr. prøvedag, men eventuell(e) tilleggslos(er) og lostid på ukjent losdyr skal noteres under tilleggsopplysninger. Hvis kravene til premiering på flere slag losdyr oppnås samme dag, bestemmer hundefører selv ved prøvetidens slutt hvilket resultat som skal stambokføres. Hundefører kan ikke nekte stambokføring av premiering på eventuelt uønsket, lovlig losdyr.

Premieringen av den enkelte hund baseres både på oppnådde lospoeng og på tildelte egenskapspoeng. I konkurransesammenheng teller konkurransepoeng ved rangering.

7.2 KONSTATERING AV LOSDYR

Lospoeng kan bare tildeles hvis dommeren med sikkerhet har konstatert losdyrets art, **ved hjelp av elev, aspirant eller egne observasjoner**. Betegnelsen G (graverende feil) for klovdyrjag kan aldri tildeles uten at losdyret er sett eller på grunnlag av sikkert sporsyn i snø.

7.3 LOSTIDER OG LOSPOENG

Streking av losminutter starter ett minutt etter at uttak/los er registrert. Enten ved hørt los eller med sikkerhet er registrert på peil.

Ett minutt los tilsvarer ett lospoeng. Lospoeng gis:

- 1) for hørt los, som inkluderer ikke noterbare tap (under fem minutter)
- 2) **for registrert los ved hjelp av peileutstyr (LPP)***
- 3) for los ut av hørehold (LUH)*
- 4) **for stållos på hjort (SLH)**
- 5) hvis hunden påviser losdyr som har gått inn/gått i "berg" (LIB, se 7.4).

***Antall losminutter LUH og losminutter registrert på peilen LPP, kan ikke overstige antall losminutter hørt los.**

For å gi poeng for LUH skal hunden gå ut av hørehold i los (eller fra siste sikre observasjon registret los på peil) og gjenfinnes/komme inn igjen i los eller i berglos. For hver gang det registreres LUH med mindre enn 90 minutters varighet (maksimalt 89 min), skal det gis et tillegg i lospoeng likt antall minutter LUH, dog maksimalt 20 poeng hver gang. Los på grunnlag av gjentak etter 90 minutter eller mer, og los inn i hørehold etter 90 minutter eller mer ute av hørehold, betraktes som ny los.

7.4 AVSLUTTE ELLER MIDLERTIDIG AVBRYTE PRØVEDAGEN FOR DEN ENKELTE HUND

Dommeren skal avslutte prøven for godt hvis:

- Hundefører ønsker å avbryte før 5 timer er gått, eller nekter å slippe hunden i anvist terreng. Likeså hvis det vises klanderverdig oppførsel fra hundefører. Hunden tildeles da T.
- Dersom hundefører avbryter prøven og dommer observerer en åpenbar negativ grunn,

skal dette anføres i tilleggsopplysninger.

- Hunden rammes av alvorlig, akutt skade. Hunden skal da tildeles A.
- Vær, føre og temperatur tilsier at det er uforsvarlig å fortsette prøven. Hunden skal da tildeles **U**.
- Hunden begår graverende feil, som kvalifiserer til G. G må tildeles i skogen og prøven avsluttes umiddelbart. Dommermøtet kan ikke tildele G, med mindre det er gjort formelle feil.
- Småhund som utenom lovlig prøveperiode for rådyr/hjort jager en av disse viltsortene lenger enn 30 min. Hunden får da 0 poeng i alle momenter.

Dommeren skal midlertidig avbryte prøven ved å koble hunden, og fortsette prøven i annen terrengdel så snart som mulig dersom:

- Det oppstår samjag, eller det dukker opp fremmed hund som forstyrrer prøven uten at denne lar seg koble.
- Det oppstår situasjoner som kan være til fare for hundens liv og helse.
- Losdyret forulykker eller er synlig sykt eller skadet.
- Losdyret går inn/går i berg (LIB).
- Hunden har jaget til 1. premie.

Det gis 20 ekstra lospoeng i tillegg til oppnådde lospoeng når hunden påviser at losdyret har gått inn (LIB), enten ved målbruk eller rapportering, dog bare en gang i løpet av prøvedagen, og etter minimum 30 minutter hørt los.

Dersom losdyret går inn før 30 minutters hørt los er oppnådd, får hunden ikke 20 lospoeng ekstra med mindre den tar opp et nytt losdyr av samme art i løpet av den resterende del av prøvedagen, slik at summen av første og andre los gir minimum 30 hørte losminutter.

Ved LIB, forulykket losdyr samjag/forstyrrelser fra annen hund som ikke lar seg koble eller los som havner i område hvor det er fare for hundens liv og helse, så skal hunden kobles og slippes i ny terrengdel.

Dersom hunden i løpet av den resterende del av prøvedagen reiser nytt losdyr av samme art, skal de to losene slås sammen. Tilleggsloser skal også slås sammen dersom det er grunnlag for det. Tillegg på 20 lospoeng gjelder bare ved LIB (se avsnittet over). Ved rådyr-/hjorteloser disponerer hunden etter det nye uttaket bare den brutto lostid som gjenstod fra den forrige losen.

7.5 EGENSKAPSBEDØMMELSE,

Hundens egenskaper bedømmes etter en poengskala fra 1 til 5. Spennvidden på skalaen er satt for å gi en markert forskjell på de virkelig gode, de middels gode og de mindre gode hundene. Alternativt kan hunden tildeles G T **U** eller A (se nedenfor). Ved innstilling til G, T, **U** eller A avsluttes prøven, og det gis verken los-, egenskaps- eller tilleggs-poeng. Dette skal angis under tilleggsopplysninger.

Egenskapsbedømmelsen skal skje etterfølgende koding/skala:

A Hunden rammet av alvorlig, akutt skade

T Hunden trukket uten gyldig grunn

U Prøvedagen avsluttes av dommer/hundeeier før 5 timer er gått pga uforsvarlig vær/og eller føreforhold

G Hunden har begått graverende feil/har blitt utslått

1 Dårlig

- 2 Mindre godt
- 3 Godt
- 4 Meget godt
- 5 Særdeles godt, sær effektivt

Hunden bedømmes i følgende momenter, som gis vekttall som angitt:

Moment	Vekt	(Maks. poeng)
1 Jaktlyst	3	(15)
2 Søk og samarbeid	1	(5)
3 Fotarbeid/evne til uttak	2	(10)
4 Målbruk i a) fot	1	(5)
b) tap	2	(10)
5 Arbeid i a) los	2	(10)
b) tap	2	(10)
6 Mål a) nyansering	1	(5)
b) hørbarhet	2	10
Sum		(80)

Se momentene Kondisjon/styrke og Lydighet i kap. 7.6

Hvert enkelt moment skal vurderes for seg, uavhengig av poengsettingen i de øvrige momenter og den endelige premiegrad.

En gjennomsnittlig prestasjon skal belønnes med 3 poeng (godt). Dette med unntak av «Målbruk i fot og tap» (se «Generelt om målbruk i fot og tap» på side 21).

G kan gis i alle momenter.

Hvis dommeren ikke har tilstrekkelig bedømmelsesgrunnlag, kan han velge bare å skrive tilleggsopplysninger.

Ellers dømmes det etter følgende retningslinjer:

- Når det ikke har vært los, eller når losdyrets art ikke er konstatert bedømmes bare momentene 1, 2, 4a og 8.
- Hvis losdyrets art er konstatert, bedømmes ved hørt los under 30 minutter ikke momentene 5 og 7.
- Er hørt lostid på kjent, lovlig losdyr over 30 minutter, skal alle momenter bedømmes.
- Klovdyrjag regnes som graverende feil, og hunden skal tildeles G når støver **og småhund med bog høyde over 41 cm jager klovdyr, (som også innebefatter villsvin).**
- G tildeles også når beagle/drever jager elg/rein (inkludert tamrein) og villsvin lengre enn: 10 minutter dersom hunden har fylt 24 måneder, eller når summen av flere jag overstiger 20 minutter.
- 20 minutter dersom hunden er under 24 måneder, eller når summen av flere jag overstiger 40 minutter.

Påbegynt klovdyrjag regnes ikke som opphørt før hunden er tilbake hos fører, eller det på annen måte med sikkerhet er konstatert at jaget er opphørt.

Jag av bufe anses alltid, uansett lengde, som graverende feil. G for bufe- og klovdyrjag tildeles også når dette skjer etter prøvetidens slutt.

Om bedømmelsen

Dommerne bør her ta utgangspunkt i at en gjennomsnittlig prestasjon belønnes med tre poeng «godt», med unntak av «Målbruk i fot og tap» (se under). Herfra vil det være en glidende overgang nedover til «mindre godt» og «dårlig» og oppover til «meget godt» og «særdeles godt, effektivt».

Også i de tilfeller hvor dommer ikke har hatt mulighet til å bedømme ett eller flere momenter i en premielos, skal tre poeng benyttes. For eksempel i «fotarbeid/evne til uttak», hvis uttak skjer uten forutgående - eller etter et ganske kort og enkelt fotarbeid. Da har hunden ikke vist sine egenskaper i dette momentet. I slike tilfeller skal poengsettingen begrunnes i tilleggsopplysninger, for eksempel skrives slik: «Poengsettingen under pkt 3 er basert på mangelfull observasjon».

Jaktlyst

Med jaktlyst menes den energi og vilje hunden legger i alt den gjør i løpet av en prøvedag, fra første slipp og til kobling ved prøvedagens slutt. Jaktlyst har ingen sammenheng med hvordan søket, fotarbeidet, losen eller tapsarbeidet ellers blir poeng satt, men utelukkende hvilken energi og vilje hunden legger i det arbeidet den gjør. Etter eventuelt dødtap eller full tid skal en hund med optimal jaktlyst fortsette ufortrødent videre med nytt søk. En hund som utviser en ufravikelig viljestyrke i søk eller fotarbeid gjennom hele dagen, skal også kunne gis full uttelling, 5 poeng, selv om den ikke lykkes med å få ut.

For å tildeles 5 poeng må hunden ha arbeidet med stor energi i minimum 6 timer.

Søk og samarbeid

Et godt søk skal være på omtrent 10 – 25 min. av gangen. Dommer skal også vurdere planmessighet og fart i denne tida. Her kan dommer støtte seg til evt. GPS-posisjoner på hunden. Enkelte hunder kan utvise et uønsket stort kontaktbehov. De holder seg i nærheten av fører, noe som medfører at hunden må «gåes» i fot, selv om jaktlysten kan være upåklagelig etter at den får fot eller uttak. Dette skal gi seg utslag i poengsettingen på dette punktet, men bør også vurderes som mangel på jaktlyst.

Hundens vilje til samarbeid og kontakt med fører kommer til uttrykk både i søk og etter avsluttet los. En hund med vilje til samarbeid vil med jevne mellomrom av seg selv oppsøke fører hvis den ikke kommer i fot. Når losen er slutt og tapsarbeidet har opphørt, eller hvis losdyr som rev, rådyr og hjort har gått på langfart over lengre tid, bør en hund med god kontakt oppsøke fører.

Dersom hunden tildeles 2 poeng eller lavere skal årsaken føres i tilleggsopplysninger; om det er dårlig kontakt eller uønsket stort kontaktbehov.

Fotarbeid / evne til uttak

Effektiviteten i hundens evne til å rede ut nattfot og reise vilt skal vurderes. Dommeren skal legge vekt på følgende momenter:

En effektiv harehund vil ikke rote i foten. Den vil ringe, og på den måten raskt finne utsporet. Når dommeren ikke vet når hunden startet fotarbeidet, eller ikke har registrert fotarbeid i det hele tatt, må vurderingen bli svært usikker. Da skal det gis 3 poeng. Det skal skrives i tilleggsopplysningene at det er gitt 3 poeng av denne årsak.

Når fotarbeid er konstatert og uttaket skjer langt unna, og etter forholdsvis kort tid, må en anta at hunden har et effektivt fotarbeid, selv om en ikke har kunnet følge med i hvordan den har arbeidet. Det skal da gis 4 poeng. For å oppnå 5 poeng må hunden ha reist minst to stykker lovlig vilt på den aktuelle prøven på en effektiv måte i løpet av prøvedagen.

Når hunden har arbeidet lenge og tar ut i nærheten av der den startet fotarbeidet, må en kunne anta at hunden har et mindre effektivt fotarbeid, selv om en ikke har sett hunden i fot. Den skal da gis maksimalt 2 poeng. I tilfeller der hunden opplagt har kommet i fot like ved dagleie og av den grunn får et raskt uttak, skal prestasjonen normalt vurderes til 3 poeng. Skjer dette flere ganger i løpet av prøvedagen, har hunden derimot sannsynliggjort at den er effektiv, og skal ha 5 poeng.

Utredning av hjort- og rådyrfot vil normalt være betydelig enklere enn harefot eller en vidløftig revefot. En effektiv hund skal raskt finne fra fot/beiteplass fram til losdyrets dagleie. På rådyr og hjort kan uttak skje på overvær. Det er viktig å være oppmerksom på at en erfaren hund kan ta an ganske gamle («kalde») spor, noe som kan føre til uttak relativt langt unna

stedet hvor fotarbeidet startet, noe som kan ta tid, uten at det er negativt.

Målbruk i fot

Det aksepteres noe mer støting på fot når viltarten er rådyr, hjort eller rev enn det som aksepteres på hare. Med det forbeholdet, skal følgende skala skal være retningsgivende for poengsettingen. **Målbruk i fot skal bedømmes uansett los eller ikke, dersom fotarbeidet ikke fører til uttak skal bedømmelsen føres under pkt. 4a i skogsprotokollen.**

5 poeng: Gis når hunden er taus eller gir enkelte støt

4 poeng: Gis ved sparsom, men vedvarende støting.

3 poeng: Gis til hund som gir korte serier med varierende mellomrom.

2 poeng: Gis til hund som gir lengre serier med tettere mellomrom.

1 poeng: Gis ved losliknende støting, men hvor overgangen til los allikevel kan avgjøres.

G: Gis når støting og los ikke kan skilles.

Målbruk i tap

Uansett losdyr er det viktig at overdreven målbruk i tap ikke blir tilgodesett som los.

Overdreven målbruk i tap vil for jegeren/dommeren skape tvil om hvor viltet befinner seg og om losdyret er i bevegelse. Enkelte hunder klipper av målbruken tvert når det oppstår vanskeligheter med å følge strengen, mens andre bruker målet rikelig. Hvor lenge målbruken foregår i tapsområdet må tas i betraktning. Vilt som vil unnsnippe en jagende hund kan som kjent gjøre utallige krumspring på kryss og tvers. Dommeren må derfor være forsiktig med å gjøre for raske slutninger i situasjoner som kan være vanskelig å bedømme. En skal også være oppmerksom på muligheten for at losdyret kan ha forlatt området en tid før hunden finner strengen. En trang hund kan da starte med en forsiktig los som ikke må feiltolkes som løshet i tap. I slike tilfeller skal det være tydelig og radig framdrift.

Observasjoner er som alltid å foretrekke.

Forspringninger med målbruk er ikke å betrakte som støting i tap. Det sorterer under hundens arbeid i los.

5 poeng: Gis til hund som er taus i tapsarbeidet.

4 poeng: Gis til hund som kun støter noe og hvor støtingen avtar etter litt tid.

3 poeng: Gis til hund som støter moderat over litt lengre tid og hvor korte serier forekommer.

2 poeng: Gis til hund med rikelig støting i gjentakende serier og med tettere mellomrom.

1 poeng: Gis ved losliknende støting, men hvor gjentak/radig los allikevel kan avgjøres.

G: Gis når støting i tap og los ikke kan skilles.

Generelt om målbruk i fot og tap:

Der fotarbeid ikke er konstatert skal det gis 5 poeng for målbruk i fot. I ytterliggående tilfeller hvor hund ikke tar ut, men i fotarbeidet gjør seg skyldig i utstrakt, losliknende målbruk over lang tid, kan det gis G selv om en da ikke har fått observert forskjellen til hundens losmål.

5 poeng skal gis for målbruk i tap dersom det ikke har latt seg gjøre å registrere eller observere tapsarbeid. Merk at målbruk i tap også kan vurderes på grunnlag av ikke noterbare tap.

Arbeid i los

Dommeren skal bedømme hundens evne til å forfølge sitt losdyr. Losen skal være passe radig, uten å presse viltet for hardt. Det skal likevel være god fremdrift, med tanke på at skuddsjanser

skal oppstå. Gjentatte observasjoner av losdyr og hund er ønskelig. Hundens evne til lengre, sammenhengende lossekvens med god flyt skal premieres.

Hunden skal ha prestert minst to los poenggivende serier med full los på minst 30 minutter eller en serie på minst 50 minutter for å kunne tildeles 5 poeng.

Omjag og baksporjag skal bedømmes strengt. Ved gjentatte, sikre observasjoner skal G gis.

Arbeid i tap

Hundens tapsarbeid skal bedømmes både under noter bare og ikke noter bare tap. Hundens evne til å løse tapet raskt gjennom å lokalisere tapet, bli i tapet med systematisk leting, først trangt, om nødvendig etter hvert over et større område, skal premieres.

Mål

Hundens mål og målbruk er en viktig egenskap, fordi vi får nesten all informasjon om hvordan losen forløper fra hundens målbruk.

Nyansering

Nyansering er hundens måte å fortelle avstanden den har til losdyret, og hvor god kontroll den har. Dommeren skal vurdere hvordan hunden varierer målets intensitet og aus, avhengig av avstand til losdyret. Tydelig nyansering er en viktig bruksegenskap, fordi jegeren /dommeren da får informasjon om når viltet kan dukke opp.

Hunder med svært god nyansering skal gis karakteren 5. Bedømmelsen blir sikrere med flere observasjoner av losdyr og hund, noe dommer skal tilstrebe. For å kunne tildele 5 poeng kreves det at dommeren har sett losdyret i losen. Hunder som har nesten den samme målbruken enten de ligger like bak eller lengre etter losdyret, skal gis maksimalt 2 poeng.

Hørbarhet og kvalitet

Målets hørbarhet er et viktig moment, som har vist relativt stor arvbarhet og har derfor vekttall 2. Høye poeng gis hunder med mål som gjør at losen høres på lang avstand. For å oppnå 5 poeng på dette punktet skal hunden i tillegg ha et klangfullt og livlig mål. Et to eller flertonig mål (T/F) er å foretrekke fordi det skaper mer liv og flere nyanser. Ved bedømmelse av hørbarhet må de rådende forhold med hensyn til vind, snø på skogen, terreng osv. tas i betraktning.

I jaktprøveprotokollen skal det avmerkes om hunden enten er enstonig (E), eller om den er to eller flertonig (T/F). To- eller flertonig utgjør altså én og samme kategori i protokollene og DogWeb Arra og skrives som T/F.

Hvor mange toner det er i et mål er et komplisert definisjons-spørsmål, men for det menneskelige øret er det et klart skille på enstonig het og et mål bestående av to eller flere toner. Et enstonig mål kjennetegnes ved at hunden jager med samme tonefall i målet under hele losen. En skal ta med i betraktningen at jo kortere avstand en har til hunden, jo lettere er det å oppfatte flere toner, spesielt de lysere.

7.6 TILLEGGSPOENG FOR KONKURRANSER

Poengene tildeles på samme måte som øvrig egenskapspoeng, men inngår ikke i fastsettelsen av hundens premiegrad. G tildelt i tilleggspoeng har imidlertid samme effekt som i de øvrige momenter.

Tilleggspoeng gis på alle prøvetyper (unntatt RR). Tilleggspoeng har bare betydning for rangering i konkurranser.

Følgende momenter bedømmes, med vekttall som angitt:

Moment	Vekt	(Maks poeng)
7 Kondisjon/Styrke	1	(5)
8 Lydighet	1	(5)

Kondisjon/Styrke

God kondisjon og styrke er viktige egenskaper i seg selv, men også for at hundens øvrige egenskaper kan komme til full utfoldelse. 5 poeng skal ikke gis uten at hunden i prøvetiden har hatt store fysiske anstrengelser, og klart disse meget godt. Hunden skal ha jobbet effektivt i minimum 6 timer for å tildeles 5 poeng.

Lydighet

Lydighet bedømmes best i forbindelse med innkalling, men observasjoner i løpet av hele prøvedagen skal tas med ved vurderingen. De rådende forhold (vind, snø, terreng, osv.) må tas i betraktning når det skal vurderes om hunden hører innkallingssignalet. Svarer hunden på innkallingssignal er dette spesielt verdifullt. 5 poeng kan bare tildeles hund som lar seg innkalle fra los utenfor synsvidde. Dersom hunden innkalles fra tap utenfor synshold skal den gis 4 poeng. 1 poeng skal tildeles hund som bevisst unngår fører under koblingsforsøk når den ikke har los. Ved gjentakelser skal tildeling av G overveies.

Konkurransespoeng er premiepoeng + tilleggspoeng. Konkurransespoeng brukes ved rangering under konkurranser. Rangeringsrekkefølge avgjøres primært av premiegrad, og deretter av konkurransespoeng for hunder innen samme premiegrad. Se ellers egne rangeringsregler for NM i pkt. 11.2. og for CACIT-prøver i pkt. 5.4.

7.7 POENGBEREGNING OG PREMIERING

Maksimum lospoeng for hver los er for støvere 120 på hare og 90 på rev, for Beagle/Drever er maksimum lospoeng 90. Maksimum egenskapspoeng er 80. Premiepoeng er egenskapspoeng + lospoeng.

Premiekrav for støvere på hare

(Alle tall, unntatt 120 lospoeng, er minimumskrav)

Premiegrad	Premiepoeng	Lospoeng	Egenskapspoeng
1.	175	120	55
2.	135	90	45
3.	95	60	35

Premiekrav for støvere på rev

(Alle tall, unntatt 90 lospoeng, er minimumskrav)

Premiegrad	Premiepoeng	Lospoeng	Egenskapspoeng
1.	145	90	55
2.	105	60	45
3.	75	40	35

Premiekrav for beagle/drever

(Alle tall, unntatt 90 lospoeng, er minimumskrav)

Premiegrad	Premiepoeng	Lospoeng	Egenskapspoeng
1.	145	90	55
2.	105	60	45
3.	75	40	35

For premiering på rådyr og hjort må lospoengene være oppnådd senest 180 minutter etter uttak, eller ved uttak utenfor hørehold senest 180 minutter etter at losen ble registrert.

7.8 TILLEGGSOPPLYSNINGER

Dersom dommer ikke har noen tilleggsopplysninger, fylles ikke feltet ut. Skal det skrives noe, skal

opplysningene være korte og presise. De skal utfylle og ikke gjenta den bedømmelse som allerede er gitt ved poengsettingen.

Noen ting skal imidlertid føres på:

- Eventuelle tilleggsloser og lostid på ukjent losdyr skal fremgå.
- Dersom innstilling til premiering er basert på sammenslåing av flere loser, skal dette fremgå. Er tilleggslos slått sammen, skal også det fremgå.
- Egenskapsbedømmelse der poengsetting er satt til 3 poeng på grunn av mangelfull observasjon.
- Når det er gitt 2 poeng eller lavere for egenskapene søk og samarbeid eller nyansering, skal det angis utfyllende årsak for poengsettingen.
- A – hva slags alvorlig, akutt skade hunden har blitt utsatt for skal noteres.
- **U – uforsvarlig vær/føreforhold skal beskrives.**
- T – om dommer har observert en åpenbar negativ grunn til at hunden blir trukket, så skal det noteres.
- G – med grunn.

7.9 TILLEGGSREGISTRERINGER

Tilleggsregistreringene skal føres når alle momenter er bedømt, dvs. ved minimum 30 minutter hørt los på kjent, lovlig losdyr. Det noteres antall minutter fra fot til uttak, fra uttak til «slutt los», lengste sekvens hørt los, lengste tap og antall tap. For hunder med minst 60 lospoeng, oppgis tid fra uttak til de 60 lospoengene er oppnådd.

Føring av losminutter og tilleggsregistreringer for sammenslåtte loser (se 7.4)

Del-los 1: den første delen av sammenslått los

Del-los 2: den andre delen av sammenslått los

- Fot til uttak: Den korteste uttaks-tiden av de to uttakene.
 - Uttak til 60 min: Antall lospoeng i del-los 1 pluss nødvendige antall lospoeng fra uttak i del-los 2.
 - Uttak til slutt los: Antall minutter fra uttak til slutt i del-los 1 pluss antall minutter fra uttak til slutt/nødvendig tid i del-los 2.
 - Lengste lossekvens: Lengste sekvens hørt los i sammenslått los.
 - Antall tap: Sum antall tap i sammenslått los, fram til nødvendig tid i del-los 2.
-
- DogWebArra må “vite” hvilken los som er “premielos”. Denne må derfor føres opp under Los 1. Sammenslåtte loser som skal være “premielos” må føres samlet under Los 1.

8. UTDANNINGSREGLER FOR DOMMERE

8.1 Utdannelsen til jaktprøvedommer består av tre elementer: teoretisk kurs, elevarbeid og aspirantarbeid.

8.2 Egnede kandidater anmodes av respektive harehundklubbers styre om å utdanne seg til dommere. Styrets vedtak om å fremme en kandidat skal være med alminnelig flertall. Kandidaten må ha god erfaring med jakt med drivende hund. Det må dessuten legges stor vekt på kandidatens personlige egenskaper. **Det skal tilrettelegges for at utdanningen også skal kunne gjennomføres av kandidater med lese/skrivevansker. Kandidaten skal selv ha trent og ført hund til premie på jaktprøve. Når en kandidat starter et utdanningsløp hos en klubb, skal dette fullføres hos samme klubb.** Ved oppdatering skal dommer oppdateres i den klubb han/hun er medlem.

- 8.3 Kandidaten mottar et **digitalt** utdanningskort som skal følge ham/henne under hele utdanningen. Kandidaten gjennomgår et teoretisk kurs ledet av en erfaren dommer kvalifisert til funksjonen som prøveleder og NKKs representant. Jaktprøvereglene og utfylling av protokoller gjennomgås nøye. Kurset avsluttes med skriftlig eksamen, **regelboka kan brukes som hjelpemiddel under eksamen.**
- 8.4 NHKF **v/sensorutvalget** utarbeider eksamensoppgaver og **arrangørklubb** oppnevner utdanningsansvarlig. **Vedkommende samler inn besvarelsene, skanner og sender disse sammen med signert utdanningskort digitalt til sensorutvalget for gjennomgåelse.**
- 8.5 Eksamensbesvarelsene bedømmes av et utvalg oppnevnt av NHKFs styre. Utvalgets medlemmer må ha samme kvalifikasjoner som NKKs representant ved prøver, og de oppnevnes etter geografisk hensiktsmessig fordeling. Bedømmelsen er bestått/ikke bestått. Resultatet føres på utdanningskortet, som også underskrives av utvalgsmedlemmene.
- 8.6 Kandidaten må før elevarbeidet avlegges være **hovedmedlem** i en harehundklubb tilsluttet NHKF.
- 8.7 Praktiske elevarbeider kan utføres enkeltvis eller i gruppe, sammen med dommer som har minst 3 års praksis. Elevarbeidet kan avlegges under trening, vanlig jakt eller på prøver. Elevarbeid avlegges, hvis mulig, både på hare- og rådyrlos. Dommer og eventuelt NKKs representant og prøveleder påfører når og hvor elevarbeid er avlagt. Elevutdanningen administreres i sin helhet av klubber tilsluttet NHKF.
- 8.8 Aspirantarbeid kan avlegges på alle terminfestede prøver (ÅP samlet og separat, SP, EP samlet, **EP Åpen** og **EP-** spredt). Det skal avlegges over to dager, med to forskjellige hunder og for forskjellige dommere. Aspiranter skal, hvis mulig, gå med hund som tidligere er premiært på prøve. Dommerne skal ha minst tre års praksis. Det skal gå bare en aspirant pr. dommer.
- 8.9 På begge prøvedagene skal alle egenskapsmomentene være bedømt (dvs. minst 30 minutter hørt los oppnådd og losdyrets art med sikkerhet konstatert). Ett av aspirantarbeidene skal gjelde harelos, det andre rådyrlos, hvis mulig. Aspirantarbeidet leveres i lukket konvolutt til dommeren umiddelbart etter prøvedagen. Så snart som praktisk mulig etter at aspirantarbeidene er mottatt, innkalles aspiranten til eksaminasjon av NKKs representant, prøveleder og de aktuelle dommerne. **Aspiranten presenterer selv sine papirer på dommermøtet.** Finner man å kunne innstille kandidaten til autorisasjon, fylles utdanningskortet ut med de nødvendige data. **Kortet og 1 stk. passfoto sendes deretter til NKK, som avgjør om kandidaten autoriseres. Hvis man ikke finner å kunne innstille kandidaten til autorisasjon, skal dette påføres kortet. Det skal også påføres om kandidaten anbefales å gå opp til ny prøve eller ikke, evt. hvor lenge kandidaten anbefales å vente. NKK utsteder dommerautorisasjonskort og registrerer den nye dommeren i sine lister.**

9. DOMMERAUTORISASJON

9.1 AUTORISASJON OG AV-AUTORISERING

NKKs Hovedstyre, eller den Hovedstyret har delegert myndighet til, har ansvaret for å autorisere og av-autorisere jaktprøvedommere etter innstilling fra det aktuelle utdanningsutvalg. For å kunne bli autorisert kreves det hovedmedlemskap/æresmedlemskap i en harehundklubb tilsluttet NHKF.

9.2 OPPRETTHOLDELSE AV DOMMERAUTORISASJON

Det kreves hovedmedlemskap/æresmedlemskap i en av NKKs medlemsklubber for opprettholdelse av autorisasjon.

Dommer som ikke har dømt i løpet av de siste 3 år vil bli av-autorisert. Dommer som ikke lenger anses for å være faglig kvalifisert, kan det reageres mot på en eller flere av de følgende måter: av-autorisering, advarsel, pålegg om å delta på dommerkonferanse, pålegg om å ta hele/deler av utdannelsen på nytt eller å avlegge eksamen på nytt.

Tap av autorisasjon som følge av adferd som er uforenlig med dommerrollen er en disiplinær sak, og må behandles etter bestemmelsene i NKKs lover kap. 7.

Dommer som flytter fra Norge permanent, skal være autorisert i det land vedkommende er bosatt. For dommere med midlertidig bopel i annet land gjelder de til enhver tid gjeldene regler i NKK for dommerautorisasjon, se www.nkk.no. Dommer må selv ta initiativet til å overføre sin autorisasjon.

9.3 REGODKJENNING

For regodkjening må nytt teoretisk/praktisk elev- og aspirantarbeid avlegges og godkjennes.

10. REGLER FOR BRUK AV PEILEUTSTYR

- Bruk av peileutstyr er frivillig for hundeeier/-fører.
- Peileutstyr kjøpes og anvendes på hundeeiers/-førers regning og risiko.
- **Lospoeng kan gis på grunnlag av peileutstyrets losindikator, eller på annen måte ut fra peileren. Viktig presisering er at antall losminutter LUH og losminutter avlest på peileutstyr, ikke skal overstige antall losminutter hørt los.**
- **Peil kan med fordel benyttes for å bedømme søk, f.eks lengde og effektivitet. Peil kan også benyttes for å se hundens arbeid i fot, los og tap.**
- **Hundefører skal vise peiler ved forespørsel fra dommer.**
- Innkalling ved hjelp av tekniske hjelpemidler som vibrasjon, lyd- eller lyssignal tillates så lenge det ikke påfører hunden ubehag eller er i strid med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter gitt av Mattilsynet. Strøm-impuls er ved lov strengt forbudt å anvende.
- **Bruk av peil må ikke bli en erstatning av sikre faktiske observasjoner, og dommer må aktivt jobbe for å skaffe gode observasjoner.**
- **På RR-Prøve skal peil overleveres dommer inntil koplingsordre blir gitt.**

11. REGLER FOR DM OG NM

Under Distriktsmesterskap (DM) og Norgesmesterskap (NM) for raser tilsluttet NHKF, dømmes hundene etter NKKs jaktprøveregler for disse raser, men arrangør kan evt. innføre begrensning i prøvetid innenfor tidsrammen 5 til 8 timer. Dommere som skal dømme på DM/NM bør ha minst 3 års dommererfaring. Under DM og NM kan det ikke opptas elev eller aspirant.

11.1 DISTRIKTSMESTERSKAP (DM)

Et DM er en forhåndsbestemt to-dagers **(EP)** lukket konkurranse for støvere om å få delta i NM. Tilsvarende er et DM for småhunder en en-dags **(SP)** lukket konkurranse om å delta i NM.

DM arrangeres av harehundklubbene, eventuelt i samarbeid med en forening tilsluttet NJFF. Arrangementet går på omgang innen de inndelte distrikter. Klubber som skal arrangere DM må søke om avholdelse av prøven på vanlig måte. **Prøvene må være avsluttet senest 10. november for støver og 15 oktober for småhund.**

Landet deles i fem distrikter. Så sant det finnes flere enn fire hunder påmeldt skal DM arrangeres.

Kun norskeide hunder kan starte. Ingen hund og/eller underskriftsberettiget eier kan starte i flere enn ett distrikt samme år. Hunden tilhører den harehundklubb og det distrikt der underskriftsberettiget eier har hovedmedlemskap og folkeregistrert adresse. **Ved skifte av klubbmedlemskap som medfører endring av distrikt, uten at folkeregistret adresse endres, er medlemmet ikke startberettiget i DM før tidligst 2 år etter at klubbskiftet er registrert NKs medlemsregister.**

Ved tilstrekkelig antall påmeldinger plikter det enkelte distrikt å ta med **20 hunder (støver) og 10 hunder (småhund)**. Arrangør fastsetter øvre grense for antall deltakende hunder ved søknad om prøven. Øvre grense for antall deltakende hunder skal være gjort kjent gjennom opplysning på terminlisten. **Revechampionat kvalifiserer ikke til deltakelse i DM**

Distriktsinndelingen er som følger:

1. Trøndelag HK, N-Trøndelag HK, Namdalen HK og Nord Norge.
2. Østerdalen HK, Hedmark HK og Romerike HK.
3. Vestlandets HK, Sørlandets HK, Aust-Agder HK og Telemark HK.
4. Vest-Oppland HK, Gudbrandsdal HK, Buskerud HK og Hadeland HK.
5. Østfold HK, Norsk HK og Vestfold HK.

Fra hvert DM går fire hunder videre til NM. Umiddelbart etter DM skal arrangøren sende fullstendig premieliste til NHKF. De hunder som er kvalifiserte til NM er å betrakte som påmeldt, med de rettigheter og forpliktelser dette innebærer. Prøvekomiteen foretar uttakingen til DM.

Ved uttak skal hundene rangeres slik, i prioritert rekkefølge:

(støvere)

1. NJ(D)CH, eller hund som er kvalifisert til NJ(D)CH, yngre enn 9 år på prøvedagen. Hvis flere enn 20 hunder er påmeldt rangeres eldre foran yngre.
2. Hunder som mangler 1. premie i ÅP på barmark for å oppnå NJ(D)CH/hunder med 2 x 1. premie ÅP i Norge på hare. Rangering som ved vanlig EP, dvs. yngre rangeres foran eldre.
3. Hunder med 1 x 1. premie ÅP på hare i Norge. Yngre rangeres foran eldre.
4. NJ(D)CH 9 år eller eldre. Yngre rangeres foran eldre.

(småhunder)

1. NJCH. Hvis flere enn 10 påmeldte NJCH, rangeres hunder under ni år på prøvens første dag først, innen denne gruppen. Eldre rangeres foran yngre.
2. Hunder med 2 x 1. premie i Norge. Yngre rangeres foran eldre.
3. Hunder med 1 x 1. premie i Norge. Yngre rangeres foran eldre.
4. NJCH eldre enn 9 år. Yngre rangeres foran eldre.

11.2 NORGESMESTERSKAP (NM)

NM for støvere er en to-dagers konkurranse for hunder kvalifiserte gjennom DM og skal ha CACIT. Konkurransen er en lukket **prøve** på losdyr hare. NM arrangeres av NHKF, som også bestemmer tid og sted for arrangementet. NM arrangeres tidligst en uke etter siste DM.

NM for småhunder er en lukket «to-dagers» SP hvorav dag 1 arrangeres som CACIT prøve med alle typer godkjente losdyr. Hunden må starte begge dager for å bli rangert. NM arrangeres av NHKF, som også bestemmer tid og sted for arrangementet. NM arrangeres tidligst en uke etter siste DM.

Rangering

Rangering av hundene under DM og NM skjer etter følgende system:

Støvere

Rangeringsrekkefølge avgjøres primært av premiegrad, og deretter sum konkurransepoeng og tilleggspoeng for hunder innen samme premiegrad. Tilleggspoeng regnes ut fra tilleggslos. Det beregnes med ett poeng for hvert påbegynte tiende minutt i lengste tilleggslos (maksimalt 12 poeng). For å få tilleggspoeng for tilleggslos, må hovedlosen være 120 minutter.

Ved poenglikhet rangeres det etter følgende prioritering:

1. Lengste lospoengsekvens i hovedlos
2. Høyeste poengsum for premiepoeng
3. Høyeste poengsum i egenskap Arbeid i los og tap
4. Høyeste poengsum i egenskap Jaktlyst

Står fortsatt flere hunder likt, får disse hundene samme plassering.

Småhund

De to beste premielosene som oppnås hver prøvedag teller. Nedenstående poengtabell legges til grunn for de tellende losene.

Losdyr	1. premie	2. premie	3. premie
Hare	24	12	6
Rev	16	8	4
Rådyr/hjort	14	7	3

Rangering skjer etter sum poeng oppnådd etter tabellen, pluss antall tildelte egenskapspoeng, inkl. momentene kondisjon/styrke og lydighet, over de to prøvedagene. Ved poenglikhet rangeres yngre hund foran eldre hund. Står fortsatt flere hunder likt, får disse hundene samme plassering. Når premiegraden blir nedsatt på grunn av for lite egenskapspoeng, blir tabellen brukt for den nedsatt premiegraden.

Felles for rangering, alle raser

Hunder som tildeles G, T, **U** eller A rangeres ikke.